

BELGIAN KUNINGASKUNNAN, BULGARIAN TASAVALLAN,
TANSKAN KUNINGASKUNNAN, SAKSAN LIITTOTASAVALLAN,
VIRON TASAVALLAN, IRLANNIN, HELLEENIEN TASAVALLAN,
ESPANJAN KUNINGASKUNNAN, RANSKAN TASAVALLAN, ITALIAN TASAVALLAN,
KYPROKSEN TASAVALLAN, LATVIAN TASAVALLAN, LIETTUAN TASAVALLAN,
LUXEMBURGIN SUURHERTTUAKUNNAN, UNKARIN, MALTAN,
ALANKOMAIDEN KUNINGASKUNNAN, ITÄVALLAN TASAVALLAN,
PUOLAN TASAVALLAN, PORTUGALIN TASAVALLAN, ROMANIAN,
SLOVENIAN TASAVALLAN, SLOVAKIAN TASAVALLAN, SUOMEN TASAVALLAN
JA RUOTSIN KUNINGASKUNNAN VÄLINEN SOPIMUS TALOUS- JA
RAHALIITON VAKAUDESTA, YHTEENSOVITTAMISESTA SEKÄ OHJAUKSESTA
JA HALLINNASTA

BELGIAN KUNINGASKUNTA, BULGARIAN TASAVALTA, TANSKAN KUNINGASKUNTA, SAKSAN LIITTOTASAVALTA, VIRON TASAVALTA, IRLANTI, HELLEENIEN TASAVALTA, ESPANJAN KUNINGASKUNTA, RANSKAN TASAVALTA, ITALIAN TASAVALTA, KYPROKSEN TASAVALTA, LATVIAN TASAVALTA, LIETTUAN TASAVALTA, LUXEMBURGIN SUURHERTTUAKUNTA, UNKARI, MALTA, ALANKOMAIDEN KUNINGASKUNTA, ITÄVALLAN TASAVALTA, PUOLAN TASAVALTA, PORTUGALIN TASAVALTA, ROMANIA, SLOVENIAN TASAVALTA, SLOVAKIAN TASAVALTA, SUOMEN TASAVALTA JA RUOTSIN KUNINGASKUNTA,

jäljempänä 'sopimuspuolet', jotka

OVAT TIETOISIA niille Euroopan unionin jäsenvaltioina kuuluvasta velvoitteesta pitää talouspolitiikkaansa yhteistä etua koskevana asiana,

HALUAVAT parantaa voimakkaamman talouskasvun edellytyksiä Euroopan unionissa ja saada sitä varten aikaan talouspolitiikan yhä tiiviimmän yhteensovittamisen euroalueella,

PITÄVÄT MIELESSÄ, että koko euroalueen vakauden turvaamiseksi on erityisen tärkeää, että hallitukset huolehtivat julkisen talouden säilymisestä terveenä ja kestäväenä sekä estävät julkisen talouden alijäämää muodostumasta liialliseksi, mikä edellyttää erityisten sääntöjen käyttöön ottoa, joihin kuuluvat tasapainoisen budjetin sääntö ja automaattinen mekanismi korjaavien toimien toteuttamiseksi,

OVAT TIETOISIA tarpeesta varmistaa, että niiden julkisen talouden alijäämä ei ylitä 3 prosenttia niiden markkinahintaisesta bruttokansantuotteesta ja että niiden julkinen velka ei ole suurempi kuin 60 prosenttia niiden markkinahintaisesta bruttokansantuotteesta tai supistuu riittävästi kohti tätä suhdelukua,

PALAUTTAVAT MIELEEN, että sopimuspuolten on Euroopan unionin jäsenvaltioina pidättäydyttävä kaikista toimenpiteistä, jotka voisivat vaarantaa unionin tavoitteiden toteutumisen talousliiton sisällä, etenkin käytännöstä, joka merkitsee julkisen talouden tilinpidon ulkopuolisen velan kerryttämistä,

PITÄVÄT MIELESSÄ, että euroalueen jäsenvaltioiden valtion- tai hallitusten päämiehet sopivat 9 päivänä joulukuuta 2011 talous- ja rahaliiton rakenteen vahvistamisesta niiden sopimusten pohjalta, joihin Euroopan unioni perustuu, ja helpottamalla Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 121, 126 ja 136 artiklan nojalla hyväksytyjen toimenpiteiden täytäntöönpanoa,

PITÄVÄT MIELESSÄ, että sekä euroalueen että muiden Euroopan unionin jäsenvaltioiden valtion- tai hallitusten päämiesten tavoitteena on sisällyttää tämän sopimuksen määräykset mahdollisimman pian niihin sopimuksiin, joihin Euroopan unioni perustuu,

SUHTAUTUVAT MYÖNTEISESTI niihin lainsäädäntöehdotuksiin, jotka Euroopan komissio teki euroalueen osalta 23 päivänä marraskuuta 2011 niiden sopimusten puitteissa, joihin Euroopan unioni perustuu, niiden jäsenvaltioiden talouden ja talousarvion valvonnan tehostamisesta, joihin kohdistuu vakavia rahoitusvakauteen kohdistuvia uhkia tai joita sellaiset uhat uhkaavat, sekä yhteisistä määräyksistä, jotka koskevat talousarviosuunnitelmien seuranta ja arviointia sekä jäsenvaltioiden liiallisen alijäämän oikaisun varmistamista, ja PANEVAT MERKILLE Euroopan komission aikomuksen antaa euroalueen osalta uusia lainsäädäntöehdotuksia, jotka koskevat erityisesti ennakolta annettavia ilmoituksia velan liikkeeseenlaskua koskevista suunnitelmista, talouskumppanuusohjelmia, joissa esitetään yksityiskohtaisesti niissä jäsenvaltioissa, joihin sovelletaan liiallista alijäämää koskevaa menettelyä, toteutettavat rakenneuudistukset sekä jäsenvaltioiden keskeisiä talouspoliittisia uudistuksia koskevien suunnitelmien yhteensovittamista,

ILMAISEVAT valmiutensa tukea ehdotuksia, joita Euroopan komissio saattaa antaa vakaas- ja kasvusopimuksen edelleen tehostamiseksi ottamalla käyttöön niille jäsenvaltioille, joiden rahayksikkö on euro, joukon uusia keskipitkän aikavälin tavoitteita, jotka ovat yhdenmukaiset tässä sopimuksessa määrättyjen rajoitteiden kanssa,

PANEVAT MERKILLE, että Euroopan komissio toimii tämän sopimuksen mukaisia talousarviositoumuksia tarkastellessaan ja valvoessaan sille Euroopan unionin toiminnasta tehdyssä sopimuksessa ja erityisesti sen 121, 126 ja 136 artiklassa määrättyjen toimivaltuuksien rajoissa,

TOTEAVAT erityisesti, että tämä valvonta toteutetaan tämän sopimuksen 3 artiklassa esitettyä tasapainoisen budjetin sääntöä sovellettaessa siten, että kutakin sopimuspuolta varten asetetaan tarpeen mukaisia maakohtaisia keskipitkän aikavälin tavoitteita ja lähentymisaikatauluja,

TOTEAVAT, että keskipitkän aikavälin tavoitteet olisi saatettava säännöllisesti ajan tasalle soveltaen sellaista yhteisesti sovittua menetelmää, jonka keskeisiä parametreja on myös arvioitava säännöllisesti, jolloin otetaan asianmukaisesti huomioon suorista ja epäsuorista vastuista johtuvat julkiselle taloudelle aiheutuvat riskit vakaus- ja kasvusopimuksen tavoitteiden mukaisesti,

TOTEAVAT, että keskipitkän aikavälin tavoitteiden saavuttamisessa tapahtuneen edistymisen riittävyyttä olisi arvioitava sellaisen rakenteellista rahoitusasemaa viitearvona käyttävän kokonaisarvion perusteella, johon sisältyy analyysi menoista, joista on vähennetty harkinnanvaraiset tulopuolen toimenpiteet, yhdenmukaisesti Euroopan unionin lainsäädännön sisältämien tarkempien säännösten kanssa, erityisesti niiden, jotka sisältyvät julkisyhteisöjen rahoitusaseman valvonnan sekä talouspolitiikan valvonnan ja yhteensovittamisen tehostamisesta 7 päivänä heinäkuuta 1997 annettuun neuvoston asetukseen (EY) N:o 1466/97, sellaisena kuin se on muutettuna 16 päivänä marraskuuta 2011 annetulla Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksella (EU) N:o 1175/2011, 'tarkistettu vakaus- ja kasvusopimus',

PANEVAT MERKILLE, että korjausmekanismeilla, jotka sopimuspuolten on määrä ottaa käyttöön, olisi pyrittävä korjaamaan poikkeamat keskipitkän ajan tavoitteesta tai sopeuttamisurasta, mukaan lukien niiden yhteisvaikutus julkisen velan kehitysnäkymiin,

TOTEAVAT, että Euroopan unionin tuomioistuimella olisi Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 273 artiklan mukaisesti oltava toimivalta ratkaista, ovatko sopimuspuolet noudattaneet velvoitettaan saattaa tasapainoisen budjetin sääntö osaksi kansallista oikeusjärjestelmäänsä sitovilla ja pysyvillä, mieluiten perustuslain tasoilla säännöksillä,

PALAUTTAVAT MIELEEN, että Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 260 artiklassa annetaan Euroopan unionin tuomioistuimelle toimivalta määrätä Euroopan unionin jäsenvaltio, joka ei ole noudattanut jotain sen tuomiota, suorittamaan kiinteämääräinen hyvitys tai uhkasakko, sekä PALAUTTAVAT MIELEEN, että Euroopan komissio on vahvistanut perusteet mainitun artiklan mukaisesti määrättävän kiinteämääräisen hyvityksen tai uhkasakon määrittämiseksi,

PALAUTTAVAT MIELEEN tarpeen helpottaa liiallisia alijäämiä koskevan Euroopan unionin menettelyn nojalla määrättävien toimenpiteiden hyväksymistä niiden jäsenvaltioiden osalta, joiden rahayksikkö on euro ja joiden suunnitellun tai toteutuneen julkisen talouden alijäämän suhde bruttokansantuotteeseen on yli 3 prosenttia, samalla kun olisi vahvistettava voimakkaasti mainitun menettelyn tavoitetta kannustaa asianomaista jäsenvaltiota ja tarvittaessa pakottaa se supistamaan mahdollisesti todettua alijäämää,

PALAUTTAVAT MIELEEN niiden sopimuspuolten, joiden julkinen velka ylittää 60 prosentin viitearvon, veloitteen vähentää velkaa vuosittain keskimäärin ohjearvoksi asetetulla yhdellä kahdeskymmenesosalla,

PITÄVÄT MIELESSÄ, että tämän sopimuksen täytäntöönpanossa on tarpeen ottaa huomioon työmarkkinaosapuolten erityinen asema sellaisena kuin se tunnustetaan kunkin sopimuspuolen lainsäädännössä tai kansallisissa järjestelmissä,

KOROSTAVAT, että tämän sopimuksen määräyksiä ei saa tulkita siten, että ne muuttaisivat millään tavalla niitä talouspolitiikan edellytyksiä, joiden perusteella jollekin sopimuspuolelle on myönnetty rahoitusapua sellaisen vakauttamisohjelman puitteissa, jossa Euroopan unioni, sen jäsenvaltiot tai Kansainvälinen valuuttarahasto ovat mukana,

TOTEAVAT, että talous- ja rahaliiton moitteeton toiminta edellyttää, että sopimuspuolet toimivat yhdessä sellaisen talouspolitiikan toteuttamiseksi, joka pohjautuu niissä sopimuksissa, joihin Euroopan unionin perustuu, määriteltyihin talouspolitiikan yhteensovittamista koskeviin mekanismeihin ja jossa ne toteuttavat tarvittavat toimet ja toimenpiteet kaikilla euroalueen moitteettoman toiminnan kannalta keskeisillä osa-alueilla,

PANEVAT MERKILLE erityisesti sopimuspuolten tahdon käyttää, sisämarkkinoita heikentämättä, aktiivisemmin Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 20 artiklassa ja Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 326–334 artiklassa määrättyä tiiviimpää yhteistyötä ja niiden halun hyödyntää täysimääräisesti Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 136 artiklan mukaisia toimenpiteitä, jotka koskevat erityisesti niitä jäsenvaltioita, joiden rahayksikkö on euro, sekä menettelyä, jonka mukaan kaikista sellaisista merkittävistä talouspoliittisista uudistuksista, joita sopimuspuolet, joiden rahayksikkö on euro, suunnittelevat, käydään keskustelua ja niitä sovitetaan yhteen etukäteen parhaiden toimintatapojen yksilöimiseksi,

PALAUTTAVAT MIELEEN, että euroalueen jäsenvaltioiden valtion- tai hallitusten päämiehet ovat 26 päivänä lokakuuta 2011 sopineet euroalueen ohjauksen ja hallinnan parantamisesta, mihin sisältyy vuosittain vähintään kahden eurohuippukokouksen pitäminen, jotka kutsutaan koolle välittömästi Eurooppa-neuvoston kokousten tai kaikkien tämän sopimuksen ratifioineiden sopimuspuolten kokousten jälkeen, jolleivät poikkeukselliset olosuhteet muuta vaadi,

PALAUTTAVAT MIELEEN myös euroalueen jäsenvaltioiden valtion- tai hallitusten päämiesten ja muiden Euroopan unionin jäsenvaltioiden valtion- tai hallitusten päämiesten 25 päivänä maaliskuuta 2011 hyväksymän Euro Plus-sopimuksen, jossa tuodaan esille ne kysymykset, jotka ovat keskeisiä kilpailukyvyn edistämiseksi euroalueella,

KOROSTAVAT Euroopan vakausmekanismin perustamisesta tehdyn sopimuksen merkitystä osana talous- ja rahaliiton vahvistamista koskevaa yleistä strategiaa ja **KIINNITTÄVÄT HUOMIOTA SIIHEN**, että rahoitusavun myöntäminen Euroopan vakausmekanismin mukaisten uusien ohjelmien puitteissa riippuu 1 päivästä maaliskuuta 2013 lukien siitä, onko asianomainen sopimuspuoli ratifioinut tämän sopimuksen ja, tämän sopimuksen 3 artiklan 2 kohdassa tarkoitetun siirtymäkauden päätyttyä, mainitun artiklan mukaisten vaatimusten noudattamisesta,

TOTEAVAT, että Belgian kuningaskunta, Saksan liittotasavalta, Viron tasavalta, Irlanti, Helleenien tasavalta, Espanjan kuningaskunta, Ranskan tasavalta, Italian tasavalta, Kyproksen tasavalta, Luxemburgin suurherttuakunta, Malta, Alankomaiden kuningaskunta, Itävallan tasavalta, Portugalin tasavalta, Slovenian tasavalta, Slovakian tasavalta ja Suomen tasavalta ovat sopimuspuolia, joiden rahayksikkö on euro, ja että tämä sopimus sitoo niitä tällä perusteella sitä kuukautta seuraavan kuukauden ensimmäisestä päivästä, jona ne ovat tallettaneet ratifioimiskirjansa, jos sopimus on voimassa tuona päivänä;

TOTEAVAT lisäksi, että Bulgarian tasavalta, Tanskan kuningaskunta, Latvian tasavalta, Liettuan tasavalta, Unkari, Puolan tasavalta, Romania ja Ruotsin kuningaskunta ovat sopimuspuolia, joita tämän sopimuksen allekirjoituspäivänä koskee Euroopan unionin jäsenvaltioina poikkeus osallistumisesta yhteiseen rahaan, ja että ne voivat niin kauan kuin tällaista poikkeusta ei ole kumottu, olla ainoastaan tämän sopimuksen III ja IV osaston niiden määräysten sitomia, joiden sitomiksi ne ratifioimiskirjansa tallettaessaan tai myöhäisempänä ajankohtana ilmoittavat aikovansa tulla,

OVAT SOPINEET SEURAAVISTA MÄÄRÄYKSISTÄ:

I OSASTO

TARKOITUS JA SOVELTAMISALA

1 ARTIKLA

1. Tällä sopimuksella sopimuspuolet sopivat vahvistavansa Euroopan unionin jäsenvaltioina talous- ja rahaliiton talouspilaria hyväksymällä joukon sääntöjä, joiden tarkoituksena on edistää talousarvion kurinalaisuutta finanssipoliittisella sopimuksella, vahvistaa niiden talouspolitiikkojen yhteensovittamista ja parantaa euroalueen talouden ohjausta ja hallintaa sekä siten tukea kestäväää kasvua, työllisyyttä, kilpailukykyä ja sosiaalista yhteenkuuluvuutta koskevien Euroopan unionin tavoitteiden saavuttamista.

2. Tätä sopimusta sovelletaan täysimääräisesti niihin sopimuspuoliin, joiden rahayksikkö on euro. Sitä sovelletaan myös muihin sopimuspuoliin siinä laajuudessa ja niillä edellytyksillä, joista määrätään 14 artiklassa.

II OSASTO

YHDENMUKAISUUS EUROOPAN UNIONIN OIKEUDEN KANSSA JA SUHDE SIIHEN

2 ARTIKLA

1. Sopimuspuolet soveltavat ja tulkitsevat tätä sopimusta yhdenmukaisesti niiden sopimusten, joihin Euroopan unioni perustuu, ja erityisesti Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 4 artiklan 3 kohdan samoin kuin Euroopan unionin oikeuden kanssa, mukaan lukien menettelyä koskeva lainsäädäntö niissä tapauksissa, joissa on hyväksyttävä johdettua lainsäädäntöä.
2. Tätä sopimusta sovelletaan sikäli kuin se on yhteensopiva niiden sopimusten kanssa, joihin Euroopan unioni perustuu, ja Euroopan unionin oikeuden kanssa. Se ei vaikuta unionin toimivaltaan talousliiton alalla.

III OSASTO

FINANSSIPOLIITTINEN SOPIMUS

3 ARTIKLA

1. Sopimuspuolet soveltavat tässä kohdassa esitettyjä sääntöjä niille Euroopan unionin oikeuden nojalla kuuluvien velvoitteiden lisäksi ja niiden soveltamista rajoittamatta:
 - a) sopimuspuolen julkisen talouden rahoitusaseman on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen;
 - b) edellä a alakohdassa olevaa sääntöä katsotaan noudatetun, jos julkisen talouden vuosittainen rakenteellinen rahoitusasema on tarkistetussa vakaus- ja kasvusopimuksessa määritellyn maakohtaisen keskipitkän aikavälin tavoitteen mukainen siten, että rakenteellinen alijäämä on enintään 0,5 prosenttia markkinahintaisesta bruttokansantuotteesta. Sopimuspuolten on varmistettava, että ne lähentyvät nopeasti keskipitkän aikavälin tavoitettaan. Euroopan komissio tekee ehdotuksen tätä koskevaksi lähentymisaikatauluksi siten, että otetaan huomioon maakohtaiset kestävyysriskit. Edistymistä keskipitkän aikavälin tavoitteen saavuttamisessa ja tavoitteen noudattamista arvioidaan tarkistetun vakaus- ja kasvusopimuksen kanssa yhdenmukaisesti siten, että perustana käytetään rakenteelliseen rahoitusasemaan pohjautuvaa kokonaisarviota, johon sisältyy analyysi menoista, joista on vähennetty harkinnanvaraiset tulopuolen toimenpiteet;

- c) sopimuspuolet saavat väliaikaisesti poiketa keskipitkän aikavälin tavoitteestaan tai siihen tähtäävästä sopeuttamisurasta ainoastaan 3 kohdan b alakohdassa määritellyissä poikkeuksellisissa olosuhteissa;
- d) jos sopimuspuolten julkisen velan määrä suhteessa markkinahintaiseen bruttokansantuotteeseen jää merkittävästi alle 60 prosentin viitearvon ja jos julkisen talouden pitkän aikavälin kestävyteen kohdistuvat riskit ovat vähäiset, b alakohdassa tarkemmin määrätty rakenteellisen alijäämän keskipitkän aikavälin tavoite voi nousta enintään 1,0 prosenttiin markkinahintaisesta bruttokansantuotteesta;
- e) jos havaitaan merkittäviä poikkeamia keskipitkän aikavälin tavoitteesta tai siihen tähtäävästä sopeuttamisurasta, korjausmekanismi käynnistyy automaattisesti. Mekanismiin sisältyy asianomaista sopimuspuolta koskeva velvoite toteuttaa toimenpiteitä poikkeamien korjaamiseksi tietyn ajanjakson kuluessa.

2. Edellä 1 kohdassa esitettyjen sääntöjen on oltava voimassa viimeistään vuoden kuluttua tämän sopimuksen voimaantulosta sopimuspuolten kansallisessa lainsäädännössä sitovilla ja luonteeltaan pysyvillä, mieluiten perustuslain tasoilla säännöksillä, tai takaamalla muulla tavoin, että niitä noudatetaan täysimääräisesti ja että niihin pitäydytään täysin kansallisten talousarviomenettelyiden kaikissa vaiheissa. Sopimuspuolten on omaksuttava 1 kohdan e alakohdassa tarkoitettu korjausmekanismi kansallisella tasolla Euroopan komission ehdottamien yhteisten periaatteiden pohjalta; nämä periaatteet koskevat erityisesti niiden korjaavien toimien luonnetta, laajuutta ja aikataulua, jotka on toteutettava, myös poikkeuksellisissa olosuhteissa, sekä 1 kohdassa esitettyjen sääntöjen noudattamisen valvonnasta vastaavien kansallisten elinten asemaa ja riippumattomuutta. Tässä korjausmekanismissa on kunnioitettava täysin kansallisten parlamenttien oikeuksia.

3. Tätä artiklaa sovellettaessa noudatetaan Euroopan unionin perussopimukseen liitetyn, liiallisia alijäämiä koskevasta menettelystä tehdyn pöytäkirjassa (N:o 12) olevassa 2 artiklassa esitettyjä määritelmiä.

Tätä artiklaa sovellettaessa noudatetaan lisäksi seuraavia määritelmiä:

- a) 'julkisen talouden vuosittaisella rakenteellisella rahoitusasemalla' tarkoitetaan vuosittaista suhdannekorjattua rahoitusasemaa ilman kertaluonteisia ja väliaikaisia toimenpiteitä;
- b) 'poikkeuksellisilla olosuhteilla' tarkoitetaan epätavallista tapahtumaa, johon asianomainen sopimuspuoli ei voi vaikuttaa ja jolla on merkittävä vaikutus julkisen talouden rahoitusasemaan, tai talouden vakavaa taantumaa sellaisena kuin se on esitetty tarkistetussa vakaus- ja kasvusopimuksessa, edellyttäen, että asianomaisen sopimuspuolen väliaikainen poikkeaminen ei vaaranna julkisen talouden kestävyyttä keskipitkällä aikavälillä.

4 ARTIKLA

Kun sopimuspuolen julkisen velan määrä suhteessa markkinahintaiseen bruttokansantuotteeseen ylittää Euroopan unionin perussopimukseen liitettyssä, liiallisia alijäämiä koskevasta menettelystä tehdyssä pöytäkirjassa (N:o 12) olevassa 1 artiklassa tarkoitetun 60 prosentin viitearvon, tämän sopimuspuolen on supistettava tätä ylitystä ohjearvona keskimäärin kahdeskymmenesosalla vuosittain, siten kuin säädetään liiallisia alijäämiä koskevan menettelyn täytäntöönpanon nopeuttamisesta ja selkeyttämisestä 7 päivänä heinäkuuta 1997 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 1467/97 2 artiklassa, sellaisena kuin se on muutettuna 8 päivänä marraskuuta 2011 annetulla neuvoston asetuksella (EU) N:o 1177/2011. Velkaa koskevan viitearvon ylittämisestä johtuvan liiallisen alijäämän olemassaolosta päätetään Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 126 artiklassa määrätyn menettelyn mukaisesti.

5 ARTIKLA

1. Sopimuspuolen, johon sovelletaan niiden sopimusten, joihin Euroopan unioni perustuu, mukaista liiallisia alijäämiä koskevaa menettelyä, on laadittava budjetti- ja talouskumppanuusohjelma, joka sisältää yksityiskohtaisen kuvauksen rakenneuudistuksista, jotka on otettava käyttöön ja toteutettava, jotta varmistetaan sen liiallisen alijäämän korjaaminen tehokkaalla ja kestäväällä tavalla. Näiden ohjelmien sisältö ja muoto määritellään Euroopan unionin lainsäädännössä. Ne toimitetaan Euroopan unionin neuvostolle ja Euroopan komissiolle hyväksyttäväksi ja niitä seurataan osana käytössä olevia vakaus- ja kasvusopimuksen valvontamenettelyjä.

2. Euroopan unionin neuvosto ja Euroopan komissio seuraavat budjetti- ja talouskumppanuusohjelman ja sen kanssa yhdenmukaisten vuotuisten talousarviosuunnitelmien täytäntöönpanoa.

6 ARTIKLA

Jotta sopimuspuolten valtionvelan liikkeeseenlaskun suunnittelua voidaan sovittaa paremmin yhteen, niiden on ilmoitettava Euroopan unionin neuvostolle ja Euroopan komissiolle ennalta valtionvelan liikkeeseenlaskua koskevista suunnitelmistaan.

7 ARTIKLA

Sopimuspuolet, joiden rahayksikkö on euro, sitoutuvat niiden sopimusten, joihin Euroopan unioni perustuu, sisältämiä menettelyä koskevia määräyksiä täysimääräisesti noudattaen tukemaan Euroopan komission tekemiä ehdotuksia tai suosituksia, joissa se toteaa jonkin Euroopan unionin jäsenvaltion, jonka rahayksikkö on euro, ylittävän liiallisiä alijäämiä koskevan menettelyn mukaisen alijäämän viitearvon. Tätä velvoitetta ei sovelleta, jos on todettu, että niiden sopimuspuolten, joiden rahayksikkö on euro, määräenemmistö, joka lasketaan yhdenmukaisesti niiden sopimusten kanssa, joihin Euroopan unioni perustuu, asianomaisten määräysten mukaisesti ja siten, ettei asianomaisen sopimuspuolen kantaa oteta huomioon, vastustaa ehdotettua päätöstä tai suositusta.

8 ARTIKLA

1. Euroopan komissiota kehoitetaan esittämään sopivana ajankohtana sopimuspuolille kertomus säännöksistä, jotka kukin niistä on hyväksynyt 3 artiklan 2 kohdan noudattamiseksi. Jos Euroopan komissio, varattuaan asianomaiselle sopimuspuolelle tilaisuuden esittää huomautuksensa, päätty kertomuksessaan siihen, ettei tämä sopimuspuoli ole noudattanut 3 artiklan 2 kohtaa, yksi tai useampi sopimuspuoli saattaa asian Euroopan unionin tuomioistuimen käsiteltäväksi. Jos sopimuspuoli komission kertomuksesta riippumatta katsoo, ettei toinen sopimuspuoli ole noudattanut 3 artiklan 2 kohtaa, se voi myös saattaa asian unionin tuomioistuimen käsiteltäväksi. Kummassakin tapauksessa unionin tuomioistuimen tuomio sitoo tuon menettelyn osapuolia, joiden on toteutettava tarvittavat toimenpiteet tuomion noudattamiseksi unionin tuomioistuimen päättämässä määräajassa.

2. Jos sopimuspuoli oman arvionsa tai Euroopan komission arvion perusteella katsoo, ettei toinen sopimuspuoli ole toteuttanut tarvittavia toimenpiteitä 1 kohdassa tarkoitetun unionin tuomioistuimen tuomion noudattamiseksi, se voi saattaa asian unionin tuomioistuimen käsiteltäväksi ja pyytää taloudellisten seuraamusten määräämistä niiden perusteiden mukaisesti, jotka Euroopan komissio on vahvistanut Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 260 artiklan mukaisesti. Jos unionintuomioistuin toteaa, ettei asianomainen sopimuspuoli ole noudattanut sen tuomiota, se voi määrätä sopimuspuolen suorittamaan kiinteämääräisen hyvityksen tai uhkasakon, joka on olosuhteisiin nähden asianmukainen ja jonka suuruus on enintään 0,1 prosenttia sen bruttokansantuotteesta. Sellaiselle jäsenvaltiolle, jonka rahayksikkö on euro, määrättävät maksut suoritetaan Euroopan vakausmekanismille. Muissa tapauksissa maksut suoritetaan Euroopan unionin yleiseen talousarvioon.

3. Tämä artikla muodostaa Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 273 artiklassa tarkoitetun sopimuspuolten välisen välityssopimuksen.

IV OSASTO

TALOUSPOLITIIKAN YHTEENSOVITTAMINEN JA LÄHENTYMINEN

9 ARTIKLA

Euroopan unionin toiminnasta tehdyssä sopimuksessa määriteltyä talouspolitiikan yhteensovittamista täydentäen sopimuspuolet sitoutuvat työskentelemään yhdessä sellaisen talous- ja rahaliiton moitteetonta toimintaa ja talouskasvua edistävän talouspolitiikan toteuttamiseksi, joka tehostaa lähentymistä ja kilpailukykyä. Tätä varten sopimuspuolet toteuttavat tarvittavat toimet ja toimenpiteet kaikilla euroalueen moitteettoman toiminnan kannalta keskeisillä osa-alueilla pyrkien edistämään tavoitteina olevia kilpailukyvyyn ja työllisyyden edistämistä, julkisen talouden kestävyuden edelleen parantamista ja rahoitusvakauden vahvistamista.

10 ARTIKLA

Niissä sopimuksissa, joihin Euroopan unioni perustuu, asetettujen vaatimusten mukaisesti sopimuspuolet ovat aina kun se on asianmukaista ja tarpeellista sekä sisämarkkinoita heikentämättä valmiit käyttämään aktiivisesti Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 136 artiklassa määrättyjä toimenpiteitä, jotka koskevat erityisesti niitä jäsenvaltioita, joiden rahayksikkö on euro, sekä tiiviimpää yhteistyötä Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 20 artiklan ja Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 326–334 artiklan mukaisesti asioissa, joilla on keskeinen merkitys euroalueen moitteettomalle toiminnalle.

11 ARTIKLA

Parhaiden toimintatapojen yksilöimiseksi ja talouspolitiikan yhteensovittamisen tiivistämiseksi sopimuspuolet huolehtivat siitä, että ne keskustelevat ennalta kaikista suunnittelemissaan merkittävistä talouspoliittisista uudistuksista ja sovittavat ne tarvittaessa keskenään yhteen. Euroopan unionin toimielimet osallistuvat tähän yhteensovittamiseen Euroopan unionin oikeudessa vaadituin tavoin.

V OSASTO

EUROALUEEN OHJAUS JA HALLINTA

12 ARTIKLA

1. Niiden sopimuspuolten valtion- tai hallitusten päämiehet, joiden rahayksikkö on euro, kokoontuvat epävirallisesti eurohuippukokouksiin yhdessä Euroopan komission puheenjohtajan kanssa. Euroopan keskuspankin johtokunnan puheenjohtaja kutsutaan osallistumaan näihin kokouksiin.

Niiden sopimuspuolten, joiden rahayksikkö on euro, valtion- tai hallitusten päämiehet nimittävät eurohuippukokouksen puheenjohtajan yksinkertaisella enemmistöllä samalla kertaa ja samaksi ajaksi kuin Eurooppa-neuvosto valitsee puheenjohtajansa.

2. Eurohuippukokous järjestetään tarvittaessa ja vähintään kaksi kertaa vuodessa, jotta sopimuspuolet, joiden rahayksikkö on euro, voivat keskustella kysymyksistä, jotka liittyvät erityisiin yhteisiin tehtäviin, joita niillä on yhteisen rahan osalta, muista kysymyksistä, jotka koskevat euroalueen ohjausta ja hallintaa sekä siihen sovellettavia sääntöjä, ja strategisista linjauksista sellaisten talouspolitiikkojen toteuttamiseksi, joilla edistetään lähentymistä euroalueella.

3. Tämän sopimuksen ratifioineiden sopimuspuolten, joiden rahayksikkö ei ole euro, valtion- tai hallitusten päämiehet osallistuvat eurohuippukokouksissa käytäviin keskusteluihin, jotka koskevat sopimuspuolten kilpailukykyä, euroalueen yleisen rakenteen muuttamista ja niitä perussääntöjä, joita siihen sovelletaan tulevaisuudessa sekä, tarvittaessa ja ainakin kerran vuodessa, keskusteluihin, jotka koskevat tämän talous- ja rahaliiton vakaudesta, yhteensovittamisesta sekä ohjauksesta ja hallinnasta tehdyn sopimuksen täytäntöönpanoon liittyviä erityiskysymyksiä.

4. Eurohuippukokouksen puheenjohtaja huolehtii eurohuippukokousten valmisteluista ja jatkuvuudesta tiiviissä yhteistyössä Euroopan komission puheenjohtajan kanssa. Euroryhmän tehtäväksi annetaan vastata eurohuippukokousten valmisteluista ja seurannasta, ja sen puheenjohtaja voidaan kutsua osallistumaan näihin kokouksiin tätä varten.

5. Euroopan parlamentin puhemies voidaan kutsua kuultavaksi. Eurohuippukokouksen puheenjohtaja antaa kunkin eurohuippukokouksen jälkeen Euroopan parlamentille kertomuksen.

6. Eurohuippukokouksen puheenjohtaja tiedottaa niille sopimuspuolille, joiden rahayksikkö ei ole euro, sekä muille Euroopan unionin jäsenvaltioille tiiviisti eurohuippukokousten valmisteluista ja tuloksista.

13 ARTIKLA

Euroopan unionin perussopimukseen liitetyn, kansallisten parlamenttien asemasta Euroopan unionissa tehdyssä pöytäkirjassa (N:o 1) olevassa II osastossa määrätyn tavoin Euroopan parlamentti ja sopimuspuolten kansalliset parlamentit päättävät yhdessä sellaisen kokouksen järjestämisestä ja edistämisestä, johon osallistuvat Euroopan parlamentin asianomaisten valiokuntien ja asianomaisten kansallisten parlamenttien valiokuntien edustajat, ja jossa keskustellaan budjettipolitiikoista ja muista tämän sopimuksen piiriin kuuluvista kysymyksistä.

VI OSASTO

YLEISET JA LOPPUMÄÄRÄYKSET

14 ARTIKLA

1. Sopimuspuolet ratifioivat tämän sopimuksen valtiosääntönsä asettamien vaatimusten mukaisesti. Ratifioimiskirjat talletetaan Euroopan unionin neuvoston pääsihteeristöön, 'tallettaja'.

2. Tämä sopimus tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2013, jos kaksitoista sopimuspuolta, joiden rahayksikkö on euro, on tuolloin tallettanut ratifioimiskirjansa, tai sitä kuukautta seuraavan kuukauden ensimmäisenä päivänä, jona kahdestoista niistä sopimuspuolista, joiden rahayksikkö on euro, tallettaa ratifioimiskirjansa, sen mukaan, kumpi ajankohta on aikaisempi.

3. Tätä sopimusta sovelletaan sen voimaantulopäivästä alkaen niiden sopimuspuolten välillä, joiden rahayksikkö on euro ja jotka ovat ratifioineet sen. Sitä sovelletaan muihin sopimuspuoliin, joiden rahayksikkö on euro, sitä päivää seuraavan kuukauden ensimmäisestä päivästä, jona ne ovat tallettaneet ratifioimiskirjansa.

4. Poiketen siitä, mitä 3 kohdassa ja 5 kohdassa määrätään, V osastoa sovelletaan kaikkiin asianomaisiin sopimuspuoliin tämän sopimuksen voimaantulopäivästä.

5. Tätä sopimusta sovelletaan niihin sopimuspuoliin, joita koskee Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 139 artiklan 1 kohdassa määritelty poikkeus tai Euroopan unionin perussopimukseen liitetystä, eräistä Tanskaa koskevista määräyksistä tehdystä pöytäkirjassa (N:o 16) määritelty poikkeus ja jotka ovat ratifioineet tämän sopimuksen, siitä päivästä, jona päätös kyseisen poikkeuksen kumoamisesta tulee voimaan, jollei asianomainen sopimuspuoli ilmoita aikomuksestaan tulla jo aikaisemmin kaikkien tämän sopimuksen III ja IV osaston määräysten tai niistä osan sitomaksi.

15 ARTIKLA

Tämä sopimus on avoinna liittymistä varten muille Euroopan unionin jäsenvaltioille kuin sopimuspuolille. Liittyminen tulee voimaan, kun liittymiskirja on talletettu tallettajalle, joka ilmoittaa asiasta muille sopimuspuolille. Tämän sopimuksen liittyvän jäsenmaan virallisella kielellä, joka on myös unionin toimielinten virallinen kieli ja työkieli, laadittu teksti talletetaan, sen jälkeen kun sopimuspuolet ovat todenneet sen todistusvoimaiseksi, tallettajan arkistoon tämän sopimuksen todistusvoimaisena tekstinä.

16 ARTIKLA

Viimeistään viiden vuoden kuluttua tämän sopimuksen voimaantulopäivästä toteutetaan sen täytäntöönpanosta saatujen kokemusten arvioinnin perusteella Euroopan unionista tehdyn sopimuksen ja Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen mukaisesti tarvittavat toimenpiteet tämän sopimuksen sisällön liittämiseksi osaksi Euroopan unionin oikeutta.

Tehty Brysselissä toisena päivänä maaliskuuta vuonna kaksituhattakaksitoista.

Tämä sopimus laaditaan yhtenä kappaleena bulgarian, englannin, espanjan, hollannin, iirin, italian, kreikan, latvian, liettuan, maltan, portugalin, puolan, ranskan, romanian, ruotsin, saksan, slovakin, sloveenin, suomen, tanskan, unkarin ja viron kielellä, ja kukin teksti on yhtä todistusvoimainen, ja se talletetaan tallettajan arkistoon, ja tallettaja toimittaa oikeaksi todistetun jäljennöksen kullekin sopimuspuolelle.